

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Декан факультету іноземної філології

Морошкіна Г.Ф.

(ініціали та прізвище)

2025

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

CLIL-методологія в контексті освітніх технологій

підготовки магістра

денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма «Мова і література (англійська)»

спеціалізації 035.041 германські мови та літератури (переклад
включно), перша - англійська

спеціальності 035 Філологія
галузі знань 03 Гуманітарні науки

ВИКЛАДАЧ: Надточій Наталя Олександрівна, к.пед.н., доцент.

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри англійської філології та
лінгводидактики

Протокол № 6 від "16" січня 2025 р.
Завідувач кафедри англійської філології та
лінгводидактики

Надточій Н.О.

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

Шама І.М.

(підпис)

(ініціали, прізвище)

2025 рік

Зв'язок з викладачем:

E-mail: nadnathaly@gmail.com

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12733>

Телефон: 289-12-59

Інші засоби зв'язку: *Viber, Skype, Facebook Messenger, Telegram*

Кафедра: *англійської філології та лінгводидактики, 2 корпус ЗНУ, ауд. 324.*

1. Опис навчальної дисципліни

Мета курсу– навчити студентів основам використання CLIL в освітньому процесі. В умовах інтеграції, глобалізації і високотехнологічного суспільства оволодіння іноземною мовою стало вимогою часу: зокрема, її важливим аспектом вважається набуття інтегративних комунікативних навичок задля можливості професійно-ділового спілкування з представниками інших культур. У зв'язку з цим особливого значення сьогодні набувають дослідження методів викладання іноземної мови. На особливу увагу в контексті функціонального оволодіння іноземною мовою та принципу інтегрованості заслуговує методологія предметно-мовного інтегрованого навчання CLIL, яка на сьогодні відома та використовується майже в усьому світі для впровадження багатомовної моделі освіти. Методологія CLIL (Content and Language Integrated Learning) – це методологія інтегрованого викладання предмета та іноземної мови. Підхід ґрунтується одночасно на двох фокусах: навчальній дисципліні та іноземній мові, що уможливорює їхнє одночасне викладання і вивчення.

Основними завданнями вивчення дисципліни є :

- ознайомитись з основами CLIL підходу та порівняти його з іншими освітніми підходами із залученням двох мов;
- вивчити базові теоретичні принципи предметно-мовного інтегрованого навчання, а також його переваги та виклики;
- виокремлювати та використовувати ключові поняття CLIL підходу українською мовою та іншими мовами, зокрема англійською мовою;
- навчитися відбору, адаптації та підготовці текстів відповідно до потреб CLIL;
- навчитися створювати навчальне візуальне середовище (також scaffolding) відповідно до потреб CLIL; та середовище в Інтернеті (наприклад, навчальна платформа для навчального змісту та навчальної діяльності із зворотним зв'язком, місцем для спільного навчання, логічним та послідовним макетом);
- ознайомитися з основними видами, стратегіями та інструментами оцінювання;
- навчитися розробляти та застосовувати певний вид оцінювання в залежності від певної навчальної ситуації.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
1	2	3
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	2 -й	2 -й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	

Лекційні заняття	12 год.	4 год.
Практичні заняття	12 год.	4 год.
Самостійна робота	66 год.	82 год.
Консультації	Консультації проводяться в онлайн форматі. Графік консультацій: https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/fif/grafik_navchal_nogo_protsestu_ta_rozklad_zanyat	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12733	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно. ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 15. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. СК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. СК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій. СК 6. Здатність розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний	Методи: Наочні методи (схеми, моделі). Словесні методи (презентації, пояснення, робота з підручником). Практичні методи (творчі завдання, кейси, розробка проектів). Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації). Проблемно-пошукові методи (репродуктивні). Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення цікавих ситуацій, кейсів). Методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий, програмований, практичний).	– теоретичне та практичне тестування за змістовим модулем; – захист розмовних проектів; – опитування на занятті; – захист індивідуального завдання (ІЗ); – залік.

<p>рівень та кваліфіковано й коректно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.</p> <p>ПРН 2. упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема виступати ініціатором діалогу і вільно використовувати державну, першу та другу іноземні мови у відповідності до ситуації професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.</p> <p>ПРН 3. Застосовувати новітні методи ведення філологічних наукових досліджень, сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі;</p> <p>ПРН 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня, мотивувати та психологічно регулювати поведінку свою та студентів, спираючись на психологію малих груп і міжгрупову взаємодію, філософію і психологію наукової та навчальної діяльності.</p> <p>ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації;</p> <p>ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці, літературознавстві, міжкультурній комунікації та педагогічних науках.</p> <p>ПРН 8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення різних напрямів і шкіл в лінгвістиці, літературознавстві, міжкультурній комунікації та педагогічних науках.</p> <p>ПРН 19. Організовувати навчальний та освітній процеси з суб'єктами освітньої діяльності у відповідності до їхніх запитів та здібностей з опорою на нормативно-правову базу забезпечення освітнього процесу та з усвідомленням ознак, підстав, принципів, порядку здійснення викладацько-виховної діяльності, стану сучасної мовної освіти, перспектив її розвитку.</p> <p>ПРН 20. Управляти колективом в нестандартних умовах і ситуаціях, зокрема за умов неповноти чи недостатності інформації, створюючи мотиваційні,</p>		
--	--	--

<p>кадрові, матеріально-технічні, науково-методичні, організаційні та інформаційні умови дослідницької діяльності, оформлення, оприлюднення та практичного використання її результатів.</p> <p>ПРН 21. Застосовувати навички роботи з новітніми інтерактивними методами навчання іноземних мов на різних етапах їхнього освоєння різними суб'єктами освітньої діяльності з опорою на сучасні знання з вікової психології, досягнення методики викладання іноземних мов та з урахуванням специфіки кожної з мов, що вивчається;</p> <p>ПРН 22. Роз'яснювати іншокультурні реалії на основі розуміння понять, підстав, принципів і форм організації дискурсів різного типу, особливостей мовних кліше, імплікації ідіоматичних висловів, лінгвокраїнознавчих понять, релевантних для культури, мова якої вивчається, методів та способів навчання іноземних мов суб'єктів навчального процесу у відповідності до вікових, психологічних та інших особливостей.</p>		
--	--	--

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Цілі CLIL та обґрунтування його використання

Аналіз мови, яка використовується в різних видах CLIL (м'який, жорсткий, модульний). Таксономія Блума. Лінгвістична опора (Scaffolding). Складання когнітивної карти (змістової структури) та її термінологія. Аналіз планів уроків за допомогою трьох вимірів CLIL (зміст, мова та когнітивні навички). Критерії класифікації типів CLIL. Аналіз прикладів трьох моделей CLIL (Hard CLIL, Soft CLIL, Modular CLIL) для визначення відмінностей. Аналіз навчальних моделей у CLIL у початковій, середній та вищій освіті. Моделі CLIL. Варіації навчальних програм у CLIL.

Змістовий модуль 2. Планування та проведення уроків CLIL.

Рамка 4 Cs Койла. Таксономія Блума. Особливості використання Таксономії Блума під час планування уроків та оцінювання. Принципи структурування уроків CLIL. Схема аналізу уроків CLIL. Робота з пірамідою CLIL (Олівер Мейер). Принципи відбору та адаптації матеріалів для уроків. Критерії оцінки матеріалів. Аналіз матеріалів, що стосуються предмета. Практика у відборі та адаптації матеріалів для CLIL з фокусом на виборі текстів. Вибір інструментальної опори (scaffolding) для конкретної мови.

Змістовий модуль 3. Навчальні технології активізації навчання

Технологія особистісно орієнтованого уроку, технологія «Створення ситуації успіху», технологія розвитку критичного мислення. Технологія сугестивного навчання, біоадекватна технологія, кейс-технології (case study), тьюторська технологія, акме-технології. Ігрові технології, інтерактивні технології, технологія групових творчих справ, технології колективного способу навчання. Технологія продуктивного навчання, технологія рівневої диференціації навчання на основі обов'язкових результатів, технологія різнорівневого навчання.

Змістовий модуль 4. Навчальні технології проблематизації навчання

Технологія проблемного навчання, технологія навчання як дослідження, технологія розвитку творчої особистості Г. Альтшулера, Технологія формування творчої особистості, проектні технології. Здоров'язбережувальні технології. освітньо-рухова методика «Навчання в русі», арт-терапевтичні технології: казкотерапія та ін.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
Лекція 1	Методологія CLIL: загальні засади та теоретичне обґрунтування. Історія виникнення CLIL технології, її передумови. Цілі CLIL та обґрунтування CLIL. Мовні вимоги до предмета та змісту. Типи CLIL.	2	1	1 раз на 2 тижні /тиждень 1
Практичне 1	Методологія CLIL: загальні засади та теоретичне обґрунтування. Критерії класифікації типів CLIL. Аналіз прикладів трьох моделей CLIL. Моделі CLIL. Варіації навчальних програм у CLIL. Принципи структурування уроків CLIL. Планування та проведення уроків CLIL.	2	1	1 раз на 2 тижні /тиждень 2
Самостійна робота	Проаналізувати додаткову літературу за питаннями: 1. Hard CLIL, Soft CLIL, Modular CLIL 2. Досвід країн світу із застосування технології CLIL. 3. Питання Практичного заняття 1.	11	14	
Лекція 2	Планування та проведення уроків CLIL. Таксономія Блума. Критерії оцінки матеріалів. Аналіз матеріалів, що стосуються предмета. Аналіз планів уроків за допомогою трьох вимірів CLIL (зміст, мова та когнітивні навички).	2	1	1 раз на 2 тижні /тиждень 3
Практичне заняття 2	Планування та проведення уроків CLIL. Схема аналізу уроків CLIL. Принципи відбору та адаптації матеріалів для уроків. Критерії оцінки матеріалів. Аналіз матеріалів, що стосуються предмета. Практика у відборі та адаптації матеріалів для CLIL з фокусом на виборі текстів. Піраміда CLIL (Олівер Мейер)	2	1	1 раз на 2 тижні /тиждень 4
Самостійна робота	Опрацювання літератури за питаннями практичного заняття 2.	11	14	
Лекція 3	Взаємозалежність іноземної мови та контенту. Рамка 4 Cs Койла. Лінгвістична опора (Scaffolding). 3 види іноземної мови, яка використовується на уроках CLIL.	2		1 раз на 2 тижні /тиждень 5
Практичне заняття 3	Взаємозалежність іноземної мови та контенту. Використання scaffolding на заняттях. Вибір інструментальної опори (scaffolding) для конкретної мови.	2		1 раз на 2 тижні /тиждень 6
Самостійна робота	1. Розробити фрагмент заняття (предмет на вибір студента) із застосуванням вправ з орієнтацією на предмет. 2. Розробити фрагмент заняття (предмет на вибір студента) із застосуванням вправ з орієнтацією на іноземну мову.	11	14	
Лекція 4	Технології особистісної орієнтації. Технологія особистісно орієнтованого уроку, технологія «Створення ситуації успіху», технологія розвитку критичного мислення.	2	1	1 раз на 2 тижні /тиждень 7
Практичне заняття 4	Технології особистісної орієнтації. Технологія сугестивного навчання, біоадекватна технологія, кейс-технології (case study), тьюторська технологія, акме-технології.	2	1	1 раз на 2 тижні /тиждень 8

Самостійна робота	Опрацювання літератури за питаннями практичного заняття 4. Підготувати фрагмент заняття з іноземної мови із застосуванням технологій за темою.	11	13	
Лекція 5	Технології активізації навчання. Ігрові технології, інтерактивні технології, технологія групових творчих справ, технології колективного способу навчання,	2	1	1 раз на 2 тижні /тиждень 9
Практичне заняття 5	Технології активізації навчання. Технологія продуктивного навчання, технологія рівневої диференціації навчання на основі обов'язкових результатів, технологія різнорівневого навчання.	2	1	1 раз на 2 тижні /тиждень 10
Самостійна робота	Опрацювання літератури за питаннями практичного заняття 5. Підготувати фрагмент заняття з іноземної мови із застосуванням технологій за темою.	11	13	
Лекція 6	Технології проблематизації навчання. Технологія проблемного навчання, технологія навчання як дослідження, технологія розвитку творчої особистості Г. Альтшулера,	2		1 раз на 2 тижні /тиждень 11
Практичне заняття 6	Технології проблематизації навчання. Технологія формування творчої особистості, проектні технології.	2		1 раз на 2 тижні /тиждень 12
Самостійна робота	Опрацювання літератури за питаннями практичного заняття 6. Підготувати фрагмент заняття з іноземної мови із застосуванням технологій за темою.	11	14	

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Практичне заняття №1	Усний	Демонстрація та захист презентацій за питаннями практичного заняття	Тиждень 2. Оцінка залежить від повноти відповіді, ступеню орієнтування у матеріалі, відповіді на додаткові запитання.	5
	Письмовий: термінологічний диктант	Термінологічний диктант складається з 10 термінів	Правильне формулювання терміну оцінюється в 0,5 балу.	5
Практичне заняття №2	Усний	Демонстрація та захист презентацій за питаннями практичного заняття. Розв'язування практичних задач та аналіз ситуацій.	Тиждень 4. Оцінка залежить від повноти відповіді, ступеню орієнтування у матеріалі, відповіді на додаткові запитання.	5
	Письмовий : тестування	Кількість питань – 10.	Тестові питання оцінюються: правильно/ неправильно. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 балу.	5
Практичне заняття №3	Усний	Демонстрація та захист презентацій за питаннями практичного заняття. Розв'язування практичних задач та аналіз ситуацій	Тиждень 6. Оцінка залежить від повноти відповіді, ступеню орієнтування у матеріалі, відповіді на додаткові запитання.	5
	Письмовий: термінологічний диктант	Термінологічний диктант складається з 10 термінів	Правильне формулювання терміну оцінюється в 0,5 балу.	5
Практичне заняття №4	Усний	Демонстрація та захист презентацій за питаннями	Тиждень 8. Оцінка залежить від повноти відповіді, ступеню	5

		практичного заняття. Розв'язування практичних задач та аналіз ситуацій	орієнтування у матеріалі, відповіді на додаткові запитання.	
	Письмовий : тестування	Кількість питань – 10.	Тестові питання оцінюються: правильно/ неправильно. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 балу.	5
Практичне заняття №5	Усний	Демонстрація та захист презентацій за питаннями практичного заняття. Розв'язування практичних задач та аналіз ситуацій	Тиждень 10.Оцінка залежить від повноти відповіді, ступеню орієнтування у матеріалі, відповіді на додаткові запитання.	5
	Письмовий: термінологічний диктант	Термінологічний диктант складається з 10 термінів	Правильне формулювання терміну оцінюється в 0,5 балу.	5
Практичне заняття №6	Усний	Демонстрація та захист презентацій за питаннями практичного заняття. Розв'язування практичних задач та аналіз ситуацій	Тиждень 12.Оцінка залежить від повноти відповіді, ступеню орієнтування у матеріалі, відповіді на додаткові запитання.	5
	Письмовий : тестування	Кількість питань – 10.	Тестові питання оцінюються: правильно/ неправильно. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 балу.	5
Усього за поточний контроль	12			60
Підсумковий контроль				
Залік	Теоретичне завдання	Питання для підготовки оприлюднені на сторінці Moodle. Залік проходить у тестовій формі через платформу Moodle.	Тестові питання оцінюються: правильно/ неправильно. Кількість питань – 20. Правильна відповідь оцінюється у 0,2 балу.	10
	Практичне завдання	Розв'язання практичної проблемної ситуації з використанням сучасних технологій навчання.	Оцінка залежить від повноти відповіді, ступеня сформованості навичок застосування певної освітньої технології, ступеня орієнтування у матеріалі, відповіді на додаткові запитання.	10
	Індивідуальне завдання	Вимоги до індивідуального завдання (див. п. 6).		20
Усього за підсумковий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

6. Індивідуальне завдання

Індивідуальна робота студентів включає у себе декілька видів завдань, за виконання кожного з яких студент отримує певну кількість балів. Обов'язковою умовою отримання високого балу за виконання індивідуального завдання є творчий підхід, оригінальність та своєчасність представлення завдання.

Реферат (10 балів) передбачає реферування (себто, стислий переказ основних положень, дотичних до теми) двох актуальних (опублікованих не раніше ніж за 5 років та таких, що мають високий індекс цитування) наукових статей, опублікованих у зарубіжних фахових виданнях англійською мовою. Обсяг реферату – до 5000 знаків. Пряме цитування реферованих джерел заборонене.

Захист плану-конспекту уроку (max 10 балів) здійснюється на заочному тижні. Публічний захист є обов'язковою вимогою для зарахування результатів за даними видами робіт. Тема ІДЗ обирається впродовж перших двох тижнів семестру з переліку запропонованих тем у Moodle:

Результати ІДЗ можуть стати основою для доповідей на студентських науково-практичних конференціях. Методичні рекомендації до виконання ІДЗ та критерії оцінювання див. на сторінці курсу у Moodle.

Порядок перезарахування результатів *неформальної освіти* в межах курсу регламентує Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.02.2022 № 130 «Про затвердження Порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом формальної та/або інформальної освіти» https://www.znu.edu.ua/pidrozdily/navchviddil/fornefor/nakaz_mon_v_d_08_02_2022.pdf та «Положення Запорізького національного університету про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_znu_pro_poryadok_viznannya_rezultat_v_navchannya.pdf

Проходження 3 вебінарів англійською мовою, дотичних до тематики змістових модулів (посилання на рекомендовані сайти надані на сторінці Moodle), які підтверджені відповідними сертифікатами з подальшою публічною презентацією їх змісту можуть бути зараховані як виконання Індивідуального завдання (0,5 кредита).

7. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна:

1. Bently K. The Teaching Knowledge Test Course. Clil Module, Cambridge: Cambridge University Press, 2016. 130 p.
2. Coyle D. CLIL – A Pedagogical Approach from the European Perspective. URL : https://link.springer.com/referenceworkentry/10.1007%2F978-0-387-30424-3_92
3. Coyle D. CLIL: Planning tools for teachers. University of Nottingham. 2015. 177 p.
4. Coyle D., Hood P. and Marsh, D. CLIL: Content and Language Integrated Learning, Cambridge: Cambridge University Press, 2010. 184 p.
5. Gabillon Z. Revisiting CLIL: Background, Pedagogy, and Theoretical Underpinnings. URL : <http://journals.openedition.org/ced/1836>

Додаткова:

1. Островерхова Н. Аналіз уроку: концепції, методики, технології <https://ru.osvita.ua/school/method/technol/714/>
2. Beacco, V.-C., Fleming, M., Goullier, F., Thurmann, E., Vollmer, H. The Language Dimension in all Subjects, Council of Europe: Language Policy Unit, 2015. 162 p.
3. Buckley F. Team-teaching: What, why and how? Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 2000. 167p.
4. Busse V. CLIL: Content and Language Integrated Learning. URL : https://www.researchgate.net/publication/251576256_CLIL_Content_and_Language_Integr

- ated_Learning
5. Dale, L., Tanner, R. CLIL Activities: A resource for subject and language teachers, Cambridge: Cambridge University Press, 2013. 149 p.
6. Dale, L., Wibo van der Es, Tanner, R. CLIL Skills, ICLON Universiteit Leiden, 2011. 272 p.
7. Deller, Sh., Price, Ch. Teaching Other Subjects Through English, Oxford: Oxford University Press, 2007. 159 p.
8. Eurydice Survey. CLIL at School in Europe, Brussels: Eurydice, 2006. 82 p.
9. Haslam L., Wilkin Y., Kellet E. English as an Additional Language London: David Fulton Publishers, 2006. 116 p.
10. Ivanova I. Teacher collaboration in CLIL contexts: challenges and good practices. URL : https://www.researchgate.net/publication/323446188_Teacher_collaboration_in_CLIL_contexts_challenges_and_good_practices
11. Learning Through Languages UK is a national CLIL network which aims to increase the uptake in languages and raise achievement levels across all subjects in schools through bilingual education. URL: <https://learningthroughlanguages.org.uk/>
12. Marsh D. Content and Language Integrated Learning (CLIL). A Development Trajectory. University of Cordoba, 2012. 552 p.
13. Morin A. 6 models of co-teaching. URL : <https://www.understood.org/articles/en/6-models-of-co-teaching>
14. Morin A. What Is Co-Teaching? URL: <https://www.understood.org/articles/en/collaborative-team-teaching-what-you-need-to-know>
15. Pavón V. Enhancing the quality of CLIL: making the best of the collaboration between language teachers and content teachers. URL : https://www.academia.edu/11100353/Enhancing_the_quality_of_CLIL_making_the_best_of_the_collaboration_between_language_teachers_and_content_teachers
16. Pérez Cañado M.L. CLIL research in Europe: past, present, future. URL : https://www.researchgate.net/publication/254242336_CLIL_research_in_Europe_Past_present_and_future
17. Quartapelle F. Assessment and evaluation in CLIL. Ibis, Como-Pavia, 2012. 176 p.
18. Sandholtz J. Interdisciplinary Team Teaching as a Form of Professional Development. Teacher Education Quarterly. 2000. #27(3). P. 39-50.
19. Schmidt-Unterberger B. The English-medium paradigm: a conceptualisation of English-medium teaching in higher education. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*. 12 Jul 2018. URL : <https://doi.org/10.1080/13670050.2018.1491949>
20. Sercu L. The introduction of English medium instruction in universities: A comparison of Flemish lecturers' and students' language skills, perceptions and attitudes. Integrating content and language: Meeting the challenge of a multilingual higher education . Maastricht: Universitaire Pers, 2004. P. 147-555.
21. Tange H. Caught in the Tower of Babel: university lecturers: experiences with internationalisation. *Language and Intercultural Communication*. 2010. #10:2. P.137-149.

Інформаційні ресурси

1. Effective Collaboration through CLIL URL : <https://www.youtube.com/watch?v=OcLU16DEHvU>
2. European Commission. European Language Policy and CLIL URL: http://p21208.typo3server.info/fileadmin/content/assets/language_teaching/learning_languages/clilbroch_en.pdf
3. Eurydice. Content and Language Integrated Learning (CLIL) at School in Europe . Brussels: Eurydice. URL : <https://op.europa.eu/en/publication-detail/detail/--/756ebdaa-f694-44e48409-21eef02c9b9b>
4. Guidelines for TTCLIL. Teacher development Model. URL :

- <https://www.youtube.com/watch?v=52tSuYz8Elc&t=131s>
5. Montalto S.A., Walter L, Theodorou M/, Chrysanthou K. The CLIL Guidebook. URL: <https://www.languages.dk/archive/clil4u/book/CLIL%20Book%20En.pdf>
  6. Stoks G. WebQuest: task-based learning in a digital environment. URL: <http://www.babylonia-ti.ch/BABY102/PDF/stoks.pdf>.
  7. The International CLIL Research Journal URL : <http://www.icrj.eu>

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перепрацювання чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds571a>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ:

<https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ):
<http://sites.znu.edu.ua/confucius>